

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1975/26
Karar Sayısı : 1975/29
Karar Tarihi:4/3/1975

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN MAHKEME : Van Ağır Ceza Mahkemesi.

İTİRAZIN KONUSU : Resmi Gazetenin 18.5.1974 günlü, mükerrer 14890 sayısında yayımlanmış olan 15.5.1974 günlü,1803 sayılı “Cumhuriyetin 50 nci Yılı Nedeniyle Bazı Suç ve Cezaların Affı Hakkında Kanun”un 2. maddesinin (B) bendinin Türk Ceza Kanununun 497. Maddesi yönünden iptali istemidir.

I- OLAY :

Mahkemenin bakmakta olduğu sanık hakkında uygulanacak Türk Ceza Kanununun 497. maddesinin yer aldığı 15.5.1974 günlü, 1803 sayılı Yasanın 2. maddesinin (B) bendinin, Anayasanın 92. maddesinin beşinci fıkrası hükmüne aykırı biçimde oluşturulduğu Cumhuriyet Savcısı tarafından ileri sürülmüş ve bu sav, Mahkemece de ciddi bulunarak iptali için Anayasa'nın değişik 151. ve 22.4.1962 günlü, 44 sayılı Kanunun 27. maddeleri uyarınca Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar verilmiştir.

II. İLK İNCELEME :

Anayasa Mahkemesi, İçtüzüğü'nün 15. maddesi gereğince 4.3.1975 gününde yaptığı ilk inceleme toplantısında aşağıdaki sorunlar üzerinde durmuştur:

1- Anayasa Mahkemesi'nin Resmi Gazetenin 12 Temmuz 1974 günlü, 14943 sayılı nüshasında yayımlanan 2.7.1974 günlü ve 14-31 sayılı kararında açıklanan ve bu kez de benimsenen nedenlerle, suç ve cezaların affı ile ilgili yasama belgelerinin Anayasaya uygunluk denetimi dışında bulunmadıkları öngörülmüştür.

Şahap Arıç ve Halit ZARBUN bu görüşe katılmamışlardır.

2- İtirazın yöneltildiği 1803 sayılı Kanunun 2. maddesinin (B) bendinin, Türk Ceza Kanununun 495. ve 497. maddeleri yönünden iptaline 28.1.1975 gününde Esas: 1974/56, Karar:1975/8 sayı ile karar verildiğinden bu konuda yeniden karar verilmesine yer kalmamıştır.

III- SONUÇ :

1- İşin incelenmesinin Anayasa Mahkemesi'nin görev ve yetkisi içinde bulunduğu Şahap Arıç ve Halit ZARBUN'un karşıoylarıyla ve oyçokluğu ile;

2-15.5.1974 günlü, 1803 sayılı Kanunun 2. maddesinin (B) bendi Anayasaya uygunluk denetiminden geçirilerek, Türk Ceza Kanununun 495. ve 497. maddeleri yönünden iptaline

Esas Sayısı : 1975/26
Karar Sayısı : 1975/29

28.1.1975 gününde Esas:1974/56, Karar:1975/8 sayı ile karar verilmiş bulunduğundan bu konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığına oybirliği ile;

4.3.1975 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Muhittin TAYLAN	Kâni VRANA	Kemal BERKEM

Üye	Üye	Üye
Şahap ARIÇ	İhsan ECEMİŞ	Ahmet AKAR
Karşıoy ilişik		

Üye	Üye	Üye
Halit ZARBUN	Abdullah ÜNER	Ahmet KOÇAK

Üye	Üye	Üye
Muhittin GÜRÜN	Lütfi ÖMERBAŞ	Hasan GÜRSEL

Üye	Üye	Üye
Ahmet Salih ÇEBİ	Nihat O.AKÇAKAYALIOĞLU	Ahmet H.BOYACIOĞLU

KARŞIOY YAZISI

Esas Sayısı : 1975/26
Karar Sayısı : 1975/29

Görev sorununa ilişkin karşıoy:

İlk inceleme evresinde 1803 sayılı Af Kanuna ait Anayasaya aykırılık itirazının incelenmesinin Anayasa Mahkemesinin görevi içinde olmadığı ileri sürülmüş ise de bu itiraz Anayasa Mahkemesince çoğunlukla reddedilmiştir.

İtirazın konusu 1803 sayılı Af Kanununun bir maddesine ilişkindir. Anayasamızda yasama meclislerinin af yetkisinin Kanun niteliğinde olmayıp karar niteliğinde olduğu açıklanmıştır. (Anayasa M.64). Bu iki mefhumun hukuki sonuçları çok farklıdır. Zira, Anayasa, kanunları Anayasaya uygunluk denetimine tabi tuttuğu halde kararları bu denetime tabi tutmamış; ancak bu denetime tabi tutmak istemediği kanun maddelerini ve bu denetime tabi tutmak istediği kararları Anayasa'nın çeşitli maddelerinde göstermiştir. (Anayasa m.65,81 de olduğu gibi). Bu nedendir ki Anayasa'nın 64. maddesinde karar şeklinde kullanacağı açıklanan af yetkisi, Anayasada istisnai bir hüküm bulunmadığından Kanun şeklinde tasarruf edilemez. Aksi görüşün kabulü, yasama meclisinin takdirine bırakılmış olan af yetkisi Anayasa Mahkemesinin takdirine verilmiş olur. Kanun yapma prosedürüne uymak mecburiyeti varsa o prosedüre riayet edilir, fakat bu af tasarrufu, sırf bu sebeple kanun niteliği almaz. Zira, af yetkisinin karar niteliği bir anayasal niteliktir. Anayasada bu hususta istisnai bir hüküm olmadıkça bu nitelik değişmiş kabul edilemez. Anayasada karar şeklinde kullanılacağı gösterilen bir yetkinin evvelden beri kanun şeklinde kullanılmış olması da neticeyi değiştirmez.

Açıklanan nedenlerle itirazın incelenmesi Anayasa Mahkemesi'nin görevi dışında kaldığından bu itirazın tetkikini Anayasa Mahkemesi'nin görevi içinde kabul eden karara karşıyım.

Üye

Şahap ARIÇ

KARŞIOY YAZISI

21.1.1975 günlü 15125 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahkememizin 28.11.1974 günlü, 1974/34-50 sayılı kararına ilişkin karşıoy yazımda açıkladığım gerekçelerle, çoğunluğun görevle ilgili görüşlerine katılmıyorum.

Üye

Halit
ZARBUN